

Tiedekunta/Osasto — Fakultet/Sektion		Laitos — Institution	
Matematiske-naturvetenskapliga		Botaniska institutionen	
Tekijä — Författare			
Pia Johanna Fyhrquist			
Työn nimi — Arbetets titel			
Fenoler och fenolglukosider i kemotaxonomiska studier av släktet <i>Salix</i>			
Oppiaine — Läroämne			
Systematisk-ekologisk botanik			
Työn laji — Arbetets art		Aika — Datum	Sivumäärä — Sidoantal
Pro gradu-arbete		Oktober 1994	69 s. + bilaga 4 s.
Tiivistelmä — Referat			
<p>Fenolglukosidernas tillförlitlighet som taxonomiska hjälpmedel vid undersökningar av släktet <i>Salix</i> undersöktes i relation till ett tidigare arbete av Julkunen-Tiitto från 1989 där HPLC (vätskekromatografi under högt tryck) och GLC (gas-vätskekromatografi) använts som metoder.</p> <p>I detta arbete utvecklades en optimal körlösning för TLC (tunnskikt-kromatografi) av fenolglukosider med hjälp av Nyiredys "PRISMA"-modell från 1988. TLC valdes som metod eftersom denna, vad gäller körningar av fenolglukosider som förekommer i släktet <i>Salix</i> endast sparsamt finns nämnd i litteraturen. "PRISMA"-modellen är överlägsen såtillvida att resultat nås efter en mycket kort tid. I "PRISMA" prövas olika kombinationer av lösningsmedel enligt ett systematiskt skema.</p> <p>I detta arbete separerade den optimerade körlösningen 9 olika fenolglukosider vilka gav relativt arts specifika mönster på TLC-skivorna. Indelningen av viden tillhörande undersläktet <i>Caprisalix</i> i olika fylogenetiska grupper på basen av de morfologiska dragen har gjorts av Rechinger och Skvortsov. I detta arbete gav de flesta av arterna vilka tillhör undersläktet sådana fenolglukosid-mönster som stöder Skvortsovs indelning.</p> <p>Intraspecifik variation inom <i>S. phylicifolia</i> över en geografisk gradient undersöktes. De nordliga individerna innehöll i regel större koncentrationer fenolglukosider än de sydliga. Kvalitativa skillnader kunde inte skönjas.</p> <p>De årstidsbundna variationerna i fenolglukosidinnehållet var små men ändå fullt skönjbara; hos de flesta arterna innehöll grenarna insamlade på våren de största koncentrationerna fenolglukosider.</p> <p>Variationer mellan olika växtdelar undersöktes och den absolut största diversiteten och koncentrationen av fenolglukosider återfanns i grenmaterialet. Bladen innehöll i regel mycket små koncentrationer fenolglukosider och istället större mängder katekiner och polyfenoler. Blommorna innehöll små koncentrationer av de fenolglukosider som grenarna innehöll, men även egna ämnen. För taxonomiska undersökningar visade sig grenmaterialet vara det mest användbara.</p> <p>Arter som kunde användas för eventuell läkemedelsproduktion spårades. Av de 10 undersökta arterna var speciellt <i>S. rosmarinifolia</i> rik på salikortin. Hos denna art var även bladen rika på ämnet.</p>			
Avainsanat — Nyckelord			
Salix, kemotaxonomi, fenoler, fenolglukosider			
Säilytyspaikka — Förvaringsställe			
Botaniska institutionen, biblioteket			
Muita tietoja — Övriga uppgifter			